

Sessió necrològica. In memoriam

DR. JOSEP MARIA SUÑE ARBUSSÀ. IN MEMORIAM

Joan SABATER i TOBELLÀ

Acadèmic numerari

Es per a mi un honor, més ben dit un honor trist, recordar la figura del Dr. Josep Maria Suñé Arbusà, que fou Acadèmic Corresponent d'aquesta Acadèmia, elegit el 15 de novembre de 1983.

Avui fem un emotiu record d'una persona que va contribuir a la meua formació a la facultat, amb la que vaig mantenir una estreta col·laboració a la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, i sobre tot un gran amic, una gran mestre i un gran professional.

El Dr. Suñé nasqué a Mollet del Vallès el 5 de maig de 1.928, vila a la que com veurem va estar sempre molt vinculat i a on va morir el 26 de novembre de 2.017.

EL FARMACÈUTIC

Va iniciar els seus estudis a la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona l'any 1944 i es va llicenciar l'any 1950. Va obtenir el grau de Doctor en Farmàcia l'any 1955, guardonat amb el Premi Extraordinari de Doctorat.

Vaig conèixer al Dr. Suñé l'any 1957 en que jo, estudiant de cinquè curs de Farmàcia, vaig començar l'assignatura de Farmàcia Galènica, i ell era el Professor Adjunt

A finals d'any va guanyar les oposicions a Catedràtic de Galènica, Història de la Farmàcia i Legislació Farmacèutica, de la Universitat de Granada, on va romandre fins l'any 1971.

EL CATEDRÀTIC DE LA FACULTAT DE FARMÀCIA DE LA UNIVERSITAT DE GRANADA

Va arribar a Granada a principis de l'any 1959 i a la revista "Circular Farmacèutica" de juliol - agost del mateix any, va publicar un article titulat "Mis

primeras impresiones de Càtedra". Els seus principals punts de reflexió van ser: Excés d'alumnat, deia que quatre facultats de Farmàcia per a tot Espanya eren insuficients. Problema econòmic i infraestructura insuficient. Comparava d'aleshores la nova i moderna Facultat de Barcelona, amb la de Granada, i deia que era inadmissible que les taxes per assignatura fossin de 150 pessetes, que així no es podia mantenir una facultat. També deia que el personal docent era totalment insuficient i mal pagat.

És a dir, el Dr. Suñé, als sis mesos d'haver arribat a Granada, públicament i per escrit, feia una crítica objectiva i descarnada de la situació de la Universitat. Era una universitat creada l'any 1852 amb molta tradició però també amb la rèmora de ser, no solament antiga sinó també antiquada.

Amb això vull ressaltar una gran virtut del Dr. Suñé: Dir educadament, sense embuts però, els problemes i defectes dels llocs a on anava, i no com simple crítica, sinó com a punt de partida per fer propostes de millora, que defensava amb energia, intel·ligència, sentit pràctic i que el seu caràcter inquiet feia que les defensés amb vehemència al deganat, al rectorat i al ministeri a Madrid.

Ell sempre deia que no "ensenyava alumnes" sinó que formava futurs professionals de la farmàcia i amb aquesta finalitat es va moure per ser el titular del "Servicio de Farmàcia Hospitalaria del Hospital Clínico". Era una plataforma de col·laboració amb la càtedra i la pràctica farmacèutica als hospitals. Era un efecte de potenciació i unió entre la teoria i la pràctica.

Junt amb el professor Jesús Cabo va promoure la creació de una revista professional titulada "ARS Farmacèutica", que va sortir el primer número

l'any 1960, és a dir un any després d'haver arribat a aquella facultat.

A Granada com vulgarment es diu "va agafar el brau per les banyes", i demés de modernitzar l'ensenyament i sobre tot les pràctiques a la seva càtedra, es va decidir capgirar la forma de gestió de la Universitat com eina de millora. De 1968-1969 va ser "Administrador General" de la universitat i l'any 1970 va ser anomenat Gerent, primera vegada en la història d'aquella universitat, recordem fundada el 1852, en que figurava el càrrec de gerent. Per si tot això fos poc, i com també era Catedràtic de Història de la Farmàcia, va veure que per les golfes o armaris de les càtedres hi havien estris i instruments de laboratori antics, que molts d'ells podien tenir un important valor històric, i es va decidir promoure la creació d'un museu d'història de la farmàcia. Es va fer una primera recollida i exposició al pati de la Facultat en una zona envidriada que de forma col·loquial li deien "la pecera".

L'any 2008, estant ja jubilat i vivint a Mollet, al nou *Campus Universitario de la Cartuja, de Granada*, es va inaugurar el "*Museo de Història de la Farmàcia*", i el van anomenar "*Museo de Història de la Farmàcia*" "*Prof José Maria Suñe Arbussà*".

Considerin el gran valor i el que suposa de reconeixement a la gran tasca feta i la empremta i record que va deixar a aquella universitat, que ja jubilat, amb 80 anys i 37 anys després que ell hagués deixat la Universitat de Granada - i tots sabem que sempre hi ha molta gent disposada a penjar-se medalles-, 37 anys després repeteixo, encara perdurés el seu record i la seva empremta a la Universitat de Granada. Diu molt sobre la gran tasca que va desenvolupar allà el Dr. Suñe, vull fer palès també la gran noblesa, generositat i fidelitat al llarg dels anys, dels responsables de la decisió de perpetuar el record del Dr. Suñe vinculant-lo al nom del museu.

Malgrat tota aquesta ingent activitat podríem dir administrativa - política, mai va descuidar la verdadera tasca d'un docent que es formar deixebles. Durant la seva estada a Granada, sota la seva direcció es van realitzar 23 tesis doctorals.; 18 de

Farmàcia Galènica y Tecnòloga Farmacèutica, una de Deontòloga Professional, y quatre d'Història de la Farmàcia.

En el seu pas per la Universitat de Granada, se'l va guardonar amb la *Medalla de Plata de la Facultad de Farmacia, Colegiado de Honor del Colegio de Farmacéuticos de Granada, Insignia de Oro del Colegio Mayor Universitario San Bartolomé, Medalla de Oro de la Universidad de Granada*. A proposta del rectorat de la Universitat li fou concedida l'any 1969, la *Encomienda de la Orden Civil de Alfonso X el Sabio*.

ACADÈMIC NUMERARI DE LA REAL ACADEMIA DE FARMACIA DE CATALUNYA

L'inici de la meua estreta, sincera i arrelada amistat amb el Dr. Suñe comença amb el seu ingrés com Acadèmic Numerari de la llavors nomenada *Real Academia de Farmàcia de Barcelona*. Ingressà el 17 de maig de 1977, amb el discurs "*La Concordia de Barcelona del siglo XVI*". Del seu discurs em va copsar la frase en la que dedicava aquest acte, textualment: "*A mis alumnos esparcidos ya por todos los rincones de España tras veinticinco años de docencia y en quienes he ido dejando pedazos de mi corazón y de mi vida*". Resumeix molt bé el sentiment d'una persona que per sobre de tot té una forta vocació docent.

La tasca desenvolupada pel Dr. Suñe a l'Acadèmia, va ser com era ell, intensa, directa i fructífera. Fa formar part de totes les juntes de govern en las que jo en vaig ser president, des de l'any 1981 al 1990. Nou anys de estreta col·laboració, i per a mi va ser sempre un punt de recolzament i les seves opinions i consells eren sempre clars, encertats, i positius.

Va ser President de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, de 1999 a 2002, i va ser una etapa de moltes transformacions, amb actualitzacions dels estatuts i el reglament.

La primera Farmacopea Espanyola i la segona de Europa va ser la *Concordie Apothecariorum Barchiñ*, escrita en llatí i caràcters gòtics, editada l'any 1511. La Universitat de Barcelona en dispo-

sava de mig exemplar. Per unes rocambolesques situacions, que no són del moment comentar, el Dr. Suñé va col·laborar molt intensament en la recuperació de l'altre meitat. Avui tenim aquesta joia històrica completa, exemplar únic al món, a la caixa forta de la Universitat de Barcelona. El 24 d'octubre de 2011, a la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, li vam retre un homenatge textualment: "Pels seus mèrits, per la seva dedicació a l'Acadèmia i per la recuperació de l'únic exemplar sencer conegut al món de la Concòrdia de l'any 1511"

CATEDRÀTIC DE LA FACULTAT DE FARMÀCIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Com popularment es diu: "Roda el món i torna al born". L'any 1971 torna a la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, com Catedràtic de Història de la Farmàcia i Legislació Farmacèutica. A partir de l'any 1984 va ocupar la Càtedra de l'Àrea de Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica fins la seva jubilació l'any 1988.

L'any 1974, és a dir tres anys després del seu retorn a la Facultat de Farmàcia de Barcelona, aconsegueix un dels seus reptes, que era aconseguir una estreta col·laboració entre la Facultat i la Farmàcia hospitalària. Fou nomenat *Jefe del Servicio de Farmàcia de la Ciudad Sanitària Francisco Franco*, es a dir de l'actual hospital de la Vall d'Hebron. Aquesta era una fita molt important per a ell, i recordem que també va aconseguir fer-la a Granada entre la *Càtedra i el Hospital Clínico*.

Va donar un impuls molt gran a la càtedra reorganitzant, jo casi diria organitzant, la biblioteca i el Museu d'Història de la Farmàcia. I en aquesta etapa es quan va aconseguir la unitat de la Concòrdia, com ja hem esmentat abans.

Va publicar un llibre sobre Legislació Farmacèutica i va organitzar per primera vegada a la Universitat un curs de Marketing Farmacèutic.

Com a cap de Farmàcia de la Residència Sanitària de la Vall d'Heròon, va reorganitzar i modernitzar la farmàcia hospitalària i va potenciar la presència de farmacèutics a les comissions d'assaigs clínics entre altres.

A la Facultat de Farmàcia va ocupar els càrrecs de Vice-degà (1977-80) i a la Universitat el de Vice-Rector (1972-73).

Va ser guardonat amb la Medalla de Plata de la Facultat de Farmàcia de Barcelona i la Medalla de Plata de la Universitat de Barcelona,

A la Facultat de Barcelona va dirigir 26 tesis doctorals. Onze de legislació i gestió farmacèutiques, quatre de Farmàcia Galènica i Tecnologia Farmacèutica, i onze t'història de la Farmàcia.

EL CIUTADÀ DE MOLLET

Fins aquí un mini resum de l'activitat acadèmica i professional. Per sobre de tot era una gran persona i com a persona també va ser un gran ciutadà, des de jove fins la seva mort, va tenir una constant vinculació i col·laboració amb Mollet, la seva ciutat natal.

L'any 1928, quan va néixer, Mollet tenia 5.500 habitants (avui 51.000). La seva àvia era mestra i la seva mare també i teníem una escola al poble, escola on ell es va formar en la seva infantesa. L'àvia li va ensenyar música, per seguir la tradició familiar ja que el seu avi, Antoni Suñé, era compositor. Encara un adolescent va compondre alguna melodia per un festa de la parròquia i el 2 de maig de 1942 va donar un concert de piano a l'Ateneu del poble, és a dir amb 14 anys.

L'any 1947, amb 19 anys, va fundar la biblioteca de Mollet i l'any 1949 va fundar amb altres companys del poble la revista local "Sembra" que va romandre activa fins l'any 1957. També va ser el fundador de la "Revista dels Antics Alumnes de l'Escola de Mollet" i durant molts anys fou President de la "Associació d'Antics Alumnes de l'Acadèmia de Mollet"

L'any 1951, quan just començava la seva col·laboració com ajudant a la Càtedra de Farmàcia Galènica de la Facultat de Farmàcia de Barcelona, li van dir que el posarien a les llistes per regidor de l'Ajuntament. Ell mateix va confessar que si va acceptar era per que estava segur que no sortiria elegit. Deu ser de les poques vegades que es va

equivocar, ja que fou elegit regidor, càrrec que va desenvolupar entre 1952 i 1955 sent el comissionat de Hisenda i Governació, és a dir als 24 anys.

Recordarem de la etapa de Granada, la seva vocació per la història i la gran tasca per crear un Museu d'Història de la Farmàcia. Aquesta vocació no va ser aliena en la seva condició de molletà. Aj llarg de la seva vida va anar recollint documents sobre la història de la ciutat i l'any 2.000 va donar a l'Arxiu Històric Municipal un fons de 12.000 documents sobre cartells, articles, programes, etc. de l'activitat cultural i religiosa a Mollet des dels anys 40.

Va ser dons de justícia que el dia 28 d'octubre de 2014, el Ple de l'Ajuntament de Mollet va aprovar per unanimitat la concessió de la Medalla de la Ciutat al Dr. Josep M. Suñe dient. Va ser un acte molt

emotiu, que vaig tenir el goig d'assitiar-hi, i en el que demés de molts amics, companys de l'Acadèmia i de la Facultat, va comptar amb una molt nodrida assistència dels molts amics i deixebles que va deixar en la seu fructífer mestratge a la Universitat de Granada.

Malauradament ens va deixar el dia 27 de novembre de 2017, als 89 anys. El meu condol a tots els companys de professió, amics, deixebles, i familiars, i sobretot a la seva esposa i eix de la seva vida, la Sra. Montserrat Negre i els seus fills, Josep Maria, Carles i Xavier.

Descansi en pau el company, el mestre i sobre tot l'entranyable amic.

Dr. Josep Maria Suñe i Arbussà

